

Иновации. – 2005. - №7 – Режим доступу:
http://www.itportal.ru/doc_form.jsp?id=52001159540871501000001849095698.

6. Інноваційна діяльність як чинник розвитку суспільства в умовах глобалізації [Текст] : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03 / Чумак Олена Василівна ; Запоріж. нац. ун-т. - Запоріжжя, 2015. – 16 с.

7. Орендарчук, Г. Філософія людини-бізнесмена / Галина Орендарчук,Сергій Клеба // Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації : зб. наук праць студ. та викл. каф. філософії та політології ТНЕУ / відп. за вип. Т. В. Гончарук. - Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – С. 71-78.

Петрівський О.

аспірант

*Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ «ІНТЕРНЕТУ РЕЧЕЙ» НА ОСОБИСТІТЬ ЛЮДИНИ

Кількість пристроїв, що мають підключення до Інтернету, щорічно зростає в геометричній прогресії. Крім звичних нам смартфонів та комп'ютерів, йде підключення до Інтернету побутової техніки, електроприладів, транспортних засобів, технологічного обладнання, інструментів, носіїв інформації, медичного обладнання, систем безпеки і спостереження, тваринного і рослинного середовища. Речі наділяються такими властивостями і функціями як пам'ять, розпізнавання об'єктів, визначення місця розташування, обчислення, можливість обробляти інформацію, відчувати (сенсорні мережі), взаємодіяти з іншими речами, мережами, пристроями, людьми. Феномен під назвою «Інтернет Речей» змушує переглядати базові принципи, покладені в основу технокомунікації в теоріях інформаційного суспільства. Виникають питання на скільки

творчість в напрямку Інтернету Речей може змінити властивості живих систем і людини по відношенню до себе і середовища свого існування?

Інтернет речей (Internet of Things, IoT) - це мережа фізичних об'єктів, які мають вбудовані технології, що дозволяють здійснювати взаємодію з зовнішнім середовищем, передавати відомості про свій стан і приймати інформацію ззовні. Базова ідея IoT полягає в забезпеченні взаємодії різних речей в навколишньому просторі, надання безперебійного зв'язку і передачі контекстної інформації, яку ці речі генерують.

Концепція IoT передбачає, що кожна фізична річ має пристрій - елемент обладнання, який надає можливість комунікації (обов'язкова вимога), а також ряд додаткових можливостей. До них відносяться можливості проводити вимірювання, спрацьовувати, а також можливість введення, зберігання і обробки даних. Всі пристрої можна розділити на категорії: пристрої перенесення і збору даних, сенсорні і виконавчі пристрої широкого загального призначення.

IoT робить інтелектуальними предмети повсякденного користування, автоматизує міський простір, а в недалекому майбутньому візьме на себе управління виробничими індустріями. Але як це вплине на нас? Як може змінитись людина і суспільство загалом під впливом нової технологічної парадигми, де все пов'язано з усім, а від будь-якої дії залишається потенційно доступний цифровий слід.

IoT володіє необхідним потенціалом щоб змінити до непізнаваності весь світ. На даний момент ми знаходимось на самому початку розвитку цих змін. Досить скоро кожен пристрій, який у нас є, буде підключено до Інтернету, наші будильники, датчики диму, дверний дзвінок або холодильник також незабаром будуть підключені до IoT. Через 10-20 років наше життя буде зовсім іншим, ніж тим, яким воно є сьогодні.

Ідеї технооптимізму, пов'язані з можливостями реалізації IoT, активно розповсюджуються і серед звичайних користувачів, являючись предметом активного суспільного обговорення, особливо в цифровому

середовищі, формуючи і направляючи в значній мірі суспільну думку на користь сприйняття тільки позитивних сторін розповсюдження IoT.

Одним з наслідків активного впровадження IoT у виробничу сферу, будуть процеси трансформації ринку праці. Ці зміни з точки зору соціальних процесів будуть носити різнонаправлений характер: з одного боку сприяти зникненню ряду професій, а з іншого - народжувати потребу в працівниках нового типу, з іншими професійними, організаційними і соціальними навичками і вміннями, яких нажаль, поки не готує в належному обсязі сучасна система освіти, будуть супроводжуватись глобальною декваліфікацією існуючих працівників. Це загрожує негативними наслідками, як для окремих організацій чи індивідів, так і для суспільства в цілому. Ряд технооптимістів вказує, що існуючі інструменти і сервіси за рахунок різноманітних форм контролю над життям людини сприяють підвищенню її особистої ефективності, дозволяють швидше і ефективніше змінювати поведінку, звички. Як приклади наводять дані про зміни харчових звичок, збільшення фізичної активності та інших аспектів поширення здорового способу життя, завдяки повсюдному впровадженню застосунків та девайсів суміщених з можливостями побутової техніки, популяризації соціальної робототехніки тощо. Однак мало обговорюється питання, що буде якщо подібні алгоритми будуть використовуватись в системах глобального контролю над соціальним групами та окремими індивідами з боку держави, комерційних компаній та інших суб'єктів з метою змінити їх поведінку в потрібному, правильному, зручному для цих суб'єктів напрямку? Висока концентрація накопичуваної приватної інформації про різні аспекти життя сучасної людини створює ґрунт для застосування її в комерційних інтересах і власне, вже успішно застосовується для подачі таргетованої реклами. В цих умовах зростає актуальність проведення громадських обговорень по формуванню етичних обмежень використання накопичувальної інформації, вироблення і прийняття принципів регулювання її застосування в комерційних чи інших

цілях. З активним проникненням гаджетів також пов'язане питання автономної поведінки. Є певна група користувачів подібних пристроїв, які дійсно хочуть більшого контролю над своїм життям. Вони бачать можливості оптимізувати свої життєві процеси, щоб стати більш вільними і незалежними, але рідко замислюються над тим, що використовують для цього метрики, обрані виробниками, і вже вбудовану ними частку прийняття рішень. Виходить, людина повинна мати високий рівень самосвідомості, бути здатна до рефлексії, щоб ставитись до вимірювань не тільки з точки зору норми, закладеної в програмі, але і з точки зору своєї власної оцінки: якою повинна бути людина? А цей напрямок вже не стільки для психологічних досліджень, які вже сьогодні показують, що «підгонка людини за лекалами» призводить до розчарування в гаджетах і сервісах, скільки для філософсько-етичних міркувань. Кожна людина зокрема, і суспільство в цілому, повинні розуміти і усвідомлювати наслідки стрімкого зближення кордонів людського і машинного. Одним з головних негативних наслідків розвитку нових інформаційних технологій, що посилюються під впливом IoT, є майже повна втрата приватності і конфіденційності людського життя. Технології розвиваються швидше, обганяючи більш консервативні соціальні відносини, і тому, подальша комплексна еволюція соціальної реальності багато в чому залежить від успішності і результативності проектів, пов'язаних з інтенсифікацією інформаційної революції. Отже, на додачу до фізичних об'єктів, ми приймаємо також абстрактні об'єкти, віртуальні товари, віртуальні виробництва і потужності, віртуальну працю, віртуальні організації, віртуальні гроші, які прискорюють економічні транзакції, а комп'ютерні технології стають головним засобом і інформаційним середовищем економічної діяльності. «Розумні пристрої» - це все більш активний збір інформації про нас самих. Але якщо людина використовує пристрої для самопізнання, моніторингу, як свого фізичного самопочуття так і психологічного стану, вона наприклад, може дізнатись про себе те, що

вона насправді не дуже хоче дізнаватися. Це може негативно впливати на самооцінку, або прийняття певних рішень під впливом даної інформації. В звичайному житті ми таку інформацію просто ігноруємо, щоб зберегти психологічний комфорт. «Розумні пристрої» дають можливість повного «оголення» себе перед самим собою і перед іншими, і у цього можуть бути досить серйозні наслідки. Це можливо вже зараз: фітнес-браслети фіксують скажімо, підвищення пульсу, що може свідчити про те, що людина почала нервувати, в той час, як вона запевняє себе, що вона спокійна. Величезна кількість застосунків повідомляють людині про те, що вона перевищила добову норму калорій, а число зроблених кроків недотягує до норми. В еру Інтернету Речей людина отримує безліч підтверджень своїх недоліків. Потрібно розвивати дуже високий рівень самосприйняття, щоб під впливом подібної інформації не потонути в почутті провини і комплексів, або не почати свій шлях до безмірного самовдосконалення. Щоб дійсно ефективно змінювати поведінку людини, її необхідно дуже точно моделювати і вивчати. Зміна поведінки передбачає інтенсивну внутрішню роботу людини. Гаджети не можуть повністю взяти на себе цю функцію, очевидно має бути підключення живого фахівця до процесу. Розробники «розумних пристроїв» і подібних програм, мають прийти до дуже продуманих сценаріїв взаємодії з користувачем враховуючи всі підводні камені, давати людині відчуття, що вимірюючи і контролюючи параметри своєї поведінки, корегуючи її, вона дійсно досягає кращих результатів ніж без моніторингу і рекомендацій. Концепція IoT несе в собі величезний потенціал можливостей, але поряд з цим виникає цілий спектр загроз, в тому числі таких, що мають соціальні наслідки. Кінцевою метою розвитку IoT є створення проєкцій для кожної фізичної речі у віртуальному просторі. Чим більше речей може контролювати IoT, тим більше можливостей він може надати. Зазначені вище проблеми впливу IoT на розвиток і соціальні зміни в суспільстві, трансформацію існуючих ринків і організацій, кардинальні зміни в

повсякденному житті кожної людини, однозначного рішення не мають. Варто розуміти, що розвиток концепції Інтернету Речей безповоротній процес, але у суспільства є певний час для проактивного планування, розробки інструментів та механізмів, здатних не тільки реалізувати потенціал можливостей, що відкриваються, а й зробити цей прорив з найменшими негативними соціальними і економічними наслідками для конкретної особистості і суспільства в цілому.

Онофрійчук Я.

аспірантка

Київський національний університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

СУТЬ ЦИКЛІЧНОЇ ЗАКОНОМІРНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ

Проблематика циклічності економічного розвитку, в тому числі інноваційного розвитку національної економіки, була й залишається актуальною та важливою.

Циклічність – це загальна форма руху, що відображає нерівномірність розвитку, зміну еволюційних і революційних форм. Характерна риса циклічності в тому, що рух іде не по колу, а по спіралі, тобто на кожному новому циклі досягається більш високий рівень розвитку в порівнянні з попереднім.

Ідея циклічності розвитку притаманна не лише для економічної думки, але й для інших наук. Так, наприклад, у філософії це ідея про циклічність розвитку Гегеля у вигляді закону заперечення заперечення, де розвиток – це процес, а його циклічність полягає у проходженні стадій «теза-антитеза-синтез» (тобто «затвердження-заперечення-зняття протиріч»).[1]

Циклічність є постійною динамічною характеристикою ринкової економіки, про що свідчить історія її становлення і розвитку. Періодичні коливання ділової активності характерні для економік усіх країн. В